

Jubileusz Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej

Brunszwik, 24–26.05.2012 r.

W październiku 1972 r. podpisany został w Brunszwiku – pod auspicjami UNESCO – dokument założycielski Wspólnej Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej. Jej zadaniem było uzgodnienie stanowisk Polski i RFN w sprawach spornych, które znajdowały swe odzwierciedlenie w podręcznikach szkolnych. Na podstawie analizy używanych w szkołach podręczników przygotowano zalecenia dla nauczycieli (1976 r.). W następnych latach organizowano regularne konferencje poświęcone wybranym zagadnieniom budzącym największe zainteresowanie obu stron, ale też kontrowersje. Spotkania te przyczyniły się do lepszego wzajemnego poznania polskich i niemieckich specjalistów oraz wypracowania metod prowadzenia dialogu. Efekty prac Komisji zaczęły stopniowo być uwzględniane w podręcznikach obu krajów.

W pracach Komisji Podręcznikowej od początku jej istnienia uczestniczyli – obok historyków – również geografowie (ze strony polskiej m.in. profesorowie: J. Barbag, M. Czekańska, I. Dynowska i B. Kortus). Obecnie polskich geografów w Prezydium Komisji reprezentują prof. dr hab. Tadeusz Stryjakiewicz z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz prof. dr hab. Andrzej Witkowski z Uniwersytetu Szczecińskiego, natomiast geografów niemieckich – prof. dr hab. Sebastian Kinder z Uniwersytetu w Tybindze, prof. dr hab. Olaf Kühne z Uniwersytetu w Saarbrücken i dr Georg Stöber z Instytutu Międzynarodowych Badań nad Podręcznikami Szkolnymi im. Georga Eckerta w Brunszwiku.

W dniach 24–26 maja 2012 r. odbyło się w Brunszwiku 34. posiedzenie Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej, połączone z obchodami Jubileuszu 40-lecia Komisji. Głównym tematem obrad były „Przestrzenie religijne i wyznaniowe w stosunkach polsko-niemieckich – ich badanie i sposób prezentacji w nauczaniu”. W ramach sekcji geograficznej przedmiotem dyskusji były „Migracje w kontekście polsko-niemieckim”. W sekcji tej wygłoszono 5 referatów:

- Beate Wojtyniak (Uniwersytet w Saarbrücken): *Teorie migracji w kontekście polsko-niemieckim*,
- prof. Sebastian Kinder (Uniwersytet w Tybindze): *Migracje a kształtowanie się tożsamości regionalnej na pograniczu Szczecin – Pomorze Przednie*,
- prof. Tadeusz Stryjakiewicz (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *Migracje a rozwój regionalny (ze szczególnym uwzględnieniem klasy kreatywnej)*,
- dr Stefania Środa-Murawska (współautorzy: prof. Daniela Szymańska i dr Jadwiga Biegańska – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu): *Kształtowanie się wielkomiejskich suburbi w Polsce i Niemczech w kontekście migracji wewnętrznych w XX i XXI wieku*,
- dr Magdalena Szymtkowska (Uniwersytet Gdański): *Polscy migranci w przestrzeni miejskiej Dublina*.

Ponadto geografowie wygłosili dwa referaty w ramach sesji „Religia a przestrzeń” – wspólnej z historykami. Dr Alexander Tölle z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu mówił o obiektach sakralnych jako miejscach transkulturowej integracji na pograniczu polsko-niemieckim, natomiast prof. Olaf Kühne z Uniwersytetu w Saarbrücken wygłosił współautorski (z mgr Antje Schönwald) referat pt. *Religia a krajobraz*, który uświadomił uczestnikom konferencji potrzebę interdyscyplinarnej dyskusji nad interpretacją pojęć „przestrzeń” i „krajobraz”. Dlatego temat ten stanie się prawdopodobnie przedmiotem wspólnych obrad geografów i historyków podczas następnej konferencji.

Integralną częścią konferencji była uroczystość Jubileuszu 40-lecia Wspólnej Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej. Odbyła się ona wieczorem, 24 maja 2012 r. w reprezentacyjnej sali ratusza w Brunzshwiku (fot. 1), tj. w miejscu, w którym w październiku 1972 r. Georg Eckert i Władysław Markiewicz podpisali dokument założyciel-

Fot. 1. Uroczysta sesja z okazji jubileuszu 40-lecia Komisji w sali ratusza w Brunzshwiku
Źródło: www.deutsch-polnische.schulbuchkommission.de

ski Komisji. W uroczystości, nad którą patronat objęli prezydenci obu krajów – Bronisław Komorowski i Joachim Gauck, wzięło udział około 200 zaproszonych gości, w tym Minister Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RFN – Cornelia Pieper, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w RFN – Marek Prawda, przedstawiciele Ministerstw Edukacji, a także Polskiego i Niemieckiego Komitetu ds. UNESCO. Okolicznościowy wykład na temat stosunków polsko-niemieckich w kontekście europejskim wygłosił Adam Michnik, a całość uroczystości uświetniła oprawa muzyczna.

25 maja odbyło się posiedzenie Prezydium Komisji, po którym nowym współprzewodniczącym niemieckiej strony Komisji został prof. Hans Jurgen Bömelburg z Uniwersytetu

im. Justusa Liebiga w Gießen (zastąpił na tym stanowisku prof. Michaela Müllera). Polskim współprzewodniczącym pozostał prof. Robert Traba z Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie. W trakcie tego posiedzenia została również zaprezentowana publikacja geografów pt. *Zwischen Ökonomie und Ökologie? Raumstruktureller Wandel, Raumplanung und Nutzungskonflikte in Deutschland und in Polen*, zredagowana przez Georga Stöbera, a będąca pokłosiem konferencji zorganizowanej przez Komisję w 2009 r. w Łodzi. Poświęcono ją pamięci znakomitego geografa niemieckiego i wieloletniego członka Prezydium Komisji – prof. dr. Ekkeharda Buchhofera, zmarłego w 2011 r.

Fot. 2. Prezydium Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej (2012 r.). Geografów reprezentują: prof. dr hab. Tadeusz Stryjakiewicz z Poznania (pierwszy z lewej), prof. dr hab. Sebastian Kinder z Tybingi (drugi z lewej) oraz prof. dr hab. Olaf Kühne z Saarbrücken (pośrodku w drugim rzędzie)

Źródło: www.deutsch-polnische.schulbuchkommission.de

Jubileusz i konferencja Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej pokazały, jak znaczący może być udział środowisk naukowych w przełamywaniu stereotypów myślenia między sąsiadującymi narodami, wypracowywaniu form dialogu i współpracy oraz poszerzaniu rzetelnej wiedzy historycznej i geograficznej. Normalizacja stosunków polsko-niemieckich i wspólne członkostwo w Unii Europejskiej ukierunkowują zadania Komisji w coraz większym stopniu ku przyszłości. Wydaje się, że doświadczenia Komisji mogą i powinny być obecnie wykorzystywane do rozwiązywania trudnych problemów w relacjach z innymi państwami, np. między Polską a Litwą, Rosją lub Ukrainą.

Tadeusz Stryjakiewicz

Institut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej,
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań

Informacja dla Autorów

Information for Authors see: www.igipz.pan.pl/home_en. > publishing > published titles

Przegląd Geograficzny publikuje oryginalne prace teoretyczne, metodologiczne i empiryczne (**niebędące przyczynkami ani wstępnymi wynikami badań**) z zakresu szeroko pojmowanej problematyki geograficznej i przestrzennego zagospodarowania kraju. Zapraszamy do współpracy z naszym kwartalnikiem przez nadsyłanie wartościowych artykułów i notatek, materiałów dyskusyjnych, recenzji (w tym oprogramowania geograficznego) oraz sprawozdań. Przestrzeganie poniższych zaleceń formalnych usprawni prace redakcyjne i przyczyni się do szybszej publikacji nadsyłanych materiałów.

Uwagi ogólne. Złożenie przez Autora tekstu do Przeglądu Geograficznego oznacza, że materiał **nie jest przewidziany do druku** ani nie był drukowany w innym wydawnictwie.

Prosimy o przesyłanie materiałów w postaci elektronicznej, z powklejanymi rycinami i tabelami, w łatwym do odczytania formacie (Word, ew. PDF, ale wówczas dane o autorze trzeba zamieszczać na osobnej stronie, a nie tytułowej artykułu) – w postaci, w jakiej zostaną przesłane do recenzji. Można także przesłać artykuł w formie wydruku komputerowego, w trzech egzemplarzach całości, łącznie z rycinami i tabelami.

Opracowanie powinno być napisane zwięźle, ale jasno, w edytorze MS Word for Windows i mieć następującą **objętość**: artykuł – do 6000 słów (łącznie z piśmiennictwem, przypisami, streszczeniem angielskim i tabelami), wyjątkowo nieco więcej; notatka i materiał dyskusyjny – do 4000 słów; recenzja i sprawozdanie – 800–1200 słów. Tekst powinien być wydrukowany jednostronnie z podwójną interlinią i szerokimi marginesami. Autorzy-obcokrajowcy proszeni są o nadsyłanie zweryfikowanych tekstów w języku angielskim, gdyż w tym języku będą publikowane ich prace.

Tekst (**w wersji finalnej**, nie tej przeznaczonej dla recenzentów) nie powinien zawierać wyróżnień ani podkreśleń. Śródtytuły, maksymalnie trzystopniowe, można zaznaczyć ołówkiem na marginesie. Prosimy o ograniczenie liczby i objętości przypisów do niezbędnego minimum. Przypisy, numerowane kolejno, należy umieścić na końcu artykułu. Ilustracji i tabel nie należy wklejać do tekstu, lecz drukować je na oddzielnych stronach. Proponowane miejsce ich zamieszczenia można zaznaczyć.

Przy powoływaniu się na piśmiennictwo, należy podawać nazwisko autora oraz rok publikacji, np. (Nowak, 1999; Kowalski, 2000) lub według A. Nowaka (1999), a przy cytowaniu również numer strony, np. według A. Nowaka (1999, s. 5). W powołaniach na więcej prac tego samego autora, które ukazały się w tym samym roku stosuje się: (Bunge, 1987a, b). W przypadku wspólnej publikacji dwóch autorów podaje się: (Marshall i Wood, 1995), a trzech i więcej: (Ford i inni, 1996). W wykazie piśmiennictwa, jednakże, należy podać wszystkich autorów.

Strona tytułowa. Na pierwszej stronie prosimy w kolejności umieścić: tytuł pracy w języku polskim, tytuł w języku angielskim, imię i nazwisko autora (-ów), afiliację, adres(y), e-mail(e), zarys treści (nie dłuższy niż 200 słów), słowa kluczowe. Nie więcej niż 6 słów kluczowych, podanych w osobnym wierszu, powinno dotyczyć: jedno – tematu, jedno – obszaru, jedno – metody badawczej, oraz trzy inne. Dane autora(-ów) nie powinny pojawić się w innym miejscu pracy, gdyż jest ona anonimowo przesyłana do recenzentów.

Piśmiennictwo, ograniczone do literatury cytowanej, w porządku alfabetycznym, należy opracować bez skrótów, według wzoru jak niżej.

- artykuły w czasopismach:

Grobelska H., 1999, *Plejstocen Białorusi*, Przegląd Geograficzny, 71, 4, s. 447–469.

- rozdziały w pracach zbiorowych:

Lowe M., Wrigley N., 1996, *Towards the new retail geography*, [w:] N. Wrigley, M. Lowe (red.), *Retailing, Consumption and Capital: Towards the New Retail Geography*, Longman, Burnt Mill, Harlow, s. 3–30.

- serie wydawnicze, książki, monografie:

Kielcewska-Zaleska M., 1956, *O powstawaniu i przeobrażaniu kształtów wsi Pomorza Gdańskiego*, Prace Geograficzne, IG PAN, 5, Warszawa.

Ebdon D., 1995, *Statistics in Geography*, Blackwell, Oxford, 2 wyd.

Mały słownik odmiany nazw własnych, 2002, red. A. Cieslikowa, Instytut Języka Polskiego PAN, Kraków.

Kozłowski S. (red.), 1988, *Przemiany środowiska geograficznego Polski*, Ossolineum, Wrocław.

- prace niepublikowane:

Szawłowska H., 1990, *Przemiany własnościowe w handlu*, Instytut Rynku Wewnętrzznego i Konsumpcji, Warszawa, maszynopis powielony.

W przypadkach wątpliwych (np. Occasional papers) prosimy podawać wszystkie dane bibliograficzne.

Tabele powinny być opracowane podobnie jak w bieżących zeszytach kwartalnika, w programach MS Word lub Excel. Każda tabela powinna zawierać zwięzły tytuł (w języku polskim i angielskim) i kolejny numer (u góry) oraz źródło danych (u dołu). Główna oraz ew. tekst wewnątrz tabeli powinny być dwujęzyczne. Prosimy nie stosować edycji ramek, cieniowania wierszy i kolumn, itp.

Ilustracje (dotyczy wersji końcowej, nie recenzowanej). Fotografie powinny być wykonane na odpowiednim poziomie technicznym, a mapy – zgodnie z zasadami kartografii. Wykresy, diagramy i mapy, opisane jako ryciny, powinny mieć jednolitą numerację (numery rycin zaznaczone ołówkiem); tytułów nie należy umieszczać na rycinach. Podpisy fotografii i rycin, w języku polskim i angielskim, powinny być umieszczone na osobnej kartce. Objasnienia oznaczeń (legendy), dwujęzyczne, należy zamieszczać na rysunkach, a nie w formie odsyłaczy do podpisu.

Ryciny przygotowane komputerowo powinny być zapisane w formacie EPS, JPG ew. TIFF.

Streszczenie. Autor powinien dostarczyć streszczenie w języku angielskim, jeśli to możliwe – zweryfikowane przez *native-speakera*. Objętość streszczenia: 1,5–2 strony (1000 słów). Osobno, na końcu tekstu, prosimy dołączyć zarys treści i słowa kluczowe przetłumaczone na język angielski, poprzedzone nazwiskiem autora i tytułem artykułu – ten fragment jest potrzebny do celów bibliograficznych i należy go zapisać jako osobny plik.

Recenzje. Każdy artykuł jest kierowany do dwóch, niekiedy trzech recenzentów, z zachowaniem zasady dwustronnej anonimowości. Recenzenci na piśmie formułują swoje uwagi i zalecenia, a także końcowy wniosek, czy skierowany do nich materiał zasługuje na publikację. Ostateczną decyzję odnośnie do kwalifikacji materiału i terminu jego opublikowania podejmuje Redakcja.

Akceptacja materiału, zapis elektroniczny. Po uzyskaniu pozytywnych recenzji i wprowadzeniu ewentualnych poprawek, autor dostarcza ostateczną wersję artykułu w postaci wydruku wraz z zapisem cyfrowym; obie wersje muszą być identyczne. W przypadku materiałów dyskusyjnych, recenzji i sprawozdań autor może dostarczyć plik za pośrednictwem poczty elektronicznej bądź na CD.

Korekta ogranicza się do poprawiania błędów technicznych, dlatego prosimy autorów o dostarczanie wyłącznie dopracowanych tekstów. Korekta powinna być niezwłocznie wykonana i odesłana do Redakcji. Jeśli korekta nie zostanie zwrócona w ciągu 6 dni, wówczas wykona ją Redakcja.

Pozostałe uwagi (szczegóły na: www.igipz.pan.pl/przegląd-geograficzny).

- Przekazanie pracy do druku oznacza, że po jej opublikowaniu właścicielem copyright staje się wydawca. Autor każdej publikacji jest proszony o wyrażenie zgody na upowszechnianie jej w formie cyfrowej.
- Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji stylistycznej tekstów.
- W korespondencji z Redakcją prosimy o korzystanie z poczty elektronicznej (e-mail: l.kwiat@twarda.pan.pl).
- Po wydrukowaniu, autor otrzymuje bezpłatnie 25 nadtępek artykułu, a po kilka egzemplarzy pozostałych materiałów. Na życzenie może też otrzymać plik PDF opublikowanego opracowania.

Cena zł 40,-
w tym 5% VAT

Przegląd Geograficzny

Kwartalnik

- Prenumerata RUCH SA

Krajowa – Zespoły Prenumeraty właściwe dla miejsca zamieszkania klienta.
Informacje: www.prenumerata.ruch.com.pl; prenumerata@ruch.com.pl
tel.: 22 693 72 78, 22 693 72 75; fax: 22 597 46 46

Ze zleceniem za granicę – Biuro Kolportażu – Zespół Obrotu Zagranicznego
www.ruch.pol.pl; prenumerataz@ruch.com.pl
tel.: 22 693 67 75, 22 693 67 82

Telefoniczne Biuro Obsługi Klienta (koszt połączenia wg taryfy operatora):
– z telefonów stacjonarnych 801 800 803
– z telefonów komórkowych +48 22 717 59 59

Dostawa zamówionej prasy w sposób uzgodniony z zamawiającym.

- Sprzedaż

Bieżące i poprzednie numery można nabyć w Dziale Wydawnictw IGiPZ PAN,
ul. Twarda 51/55, 00-818 Warszawa, wydawnictwa.igpz@twarda.pan.pl,
a także zamówić (przesyłka za zaliczeniem pocztowym) w:
Warszawska Drukarnia Naukowa PAN, 00-656 Warszawa, ul. Śniadeckich 8
www.wdnpan.pl; dystrybucja@wdnpan.pl
tel.: 22 628 76 14 w. 102

*

- RUCH SA fulfills foreign customers' orders, starting from any issue in the calendar year: tel.: +48 801 443 122, +48 22 693 67 75
fax: +48 22 597 46 07, +48 22 532 87 32
- Our journal is also available through:
Foreign Trade Enterprise ARS POLONA SA
ul. Obrońców 25, 03-933 Warszawa, Poland
fax: +48 22 509 89 00

Indexed/Abstracted in: SCOPUS, GeoRef, ProQuest - IBSS, GEOBASE, Current Geographical Publications - Contents, Bibliographie Géographique Internationale

<http://rcin.org.pl>